

Математикадан халықаралық XVII Жаңутиқов олимпиадасы

Алматы, 2021 жыл, 8 қаңтар, бірінші күн

(Жұмыс уақыты 4,5 сағат. Әр есеп 7 үпайға бағаланады)

№1. Қандай да бір натурал n саны үшін 3^n санын 2^n санына бөлгендеге, қалдық 10^{2021} санынан үлкен болатынын дәлелдеңіз.

№2. Іштей сызылған дөңес $ABCDEF$ төртбұрышында $BC = EF$ және $CD = AF$. AC және BF диагоналдары Q нүктесінде, ал EC және DF диагоналдары P нүктесінде қиылышады. DF және BF кесінділерінде сәйкесінше R және S нүктелері $FR = PD$ және $BQ = FS$ болатында белгіленген. RQ және PS кесінділері T нүктесінде қиылышады. TC түзуі DB диагоналін қақ ортасынан белетінін дәлелденіз.

№3. $n \geq 2$ натурал саны берілген. Элвинде өлшемі $n \times n$ тақта бар. Сол тақтаның әр шаршысына нақты бір сан жазылған. n шаршыдан құралған жиынды *ладъялы жиын* деп атайды, егер осы шаршылар әртүрлі қатарларда және әртүрлі бағандарда орналасса. Кез келген ладъялы жиындағы сандардың қосындысы теріс емес болсын.

Бір жүрісте Элвин нақты a санын, қандай да бір қатарды, қандай да бір бағанды таңдал алып, сосын таңдалған қатардағы әр санға a санын қосады, ал таңдалған әр бағандағы саннын a санын азайтады (яғни таңдалған қатар мен бағанның қиылышындағы сан өзгермейді). Бірнеше жүріс ішінде, Элвин тақтадағы барлық сандар теріс емес болатында жүріс жасай алғатынын дәлелдеңіз.

XVII Международная Жаңутиковская олимпиада по математике

Алматы, 2021, 8 января, первый день

(Время выполнения работы 4,5 часа. Каждая задача оценивается в 7 баллов)

№1. Докажите, что при некотором натуральном n остаток от деления 3^n на 2^n больше 10^{2021} .

№2. Дан выпуклый вписанный шестиугольник $ABCDEF$, в котором $BC = EF$ и $CD = AF$. Диагонали AC и BF пересекаются в точке Q , а диагонали EC и DF — в точке P . На отрезках DF и BF отмечены точки R и S соответственно так, что $FR = PD$ и $BQ = FS$. Отрезки RQ и PS пересекаются в точке T . Докажите, что прямая TC делит диагональ DB пополам.

№3. Дано натуральное число $n \geq 2$. У Элвина есть таблица $n \times n$, заполненная вещественными числами (в каждой клетке записано ровно одно число). Назовём *ладейным множеством* множество из n клеток, расположенных как в n различных столбцах, так и в n различных строках. Предположим, что сумма чисел в клетках любого ладейного множества неотрицательна.

За ход Элвин выбирает строку, столбец, а также вещественное число a ; к каждому числу в выбранной строке он прибавляет a , а из каждого числа в выбранном столбце — вычитает a (таким образом, число в пересечении строки и столбца не изменяется). Докажите, что Элвин может, сделав несколько ходов, добиться, чтобы все числа в таблице стали неотрицательными.